

بررسی اسپیرومتریک بیماران دارای شکایت تنفسی مبتلا به مصرف تدخینی مخدر

چکیده

ماده مخدر شامل مخلوطی از مواد شیمیایی مختلف است که از شیریه دانه گیاه خشخاش به دست می‌آید. اثرات اصلی ماده مخدر به علت موافین موجود در آن است. در مصرف تدخینی این ماده، بخار مورفین به سرعت از طریق ریه به جریان خون راه یافته و در عرض چند ثانیه به مغز می‌رسد. از عوارض مصرف طولانی مدت ماده مخدر تدخینی بروز بیماری‌های انسدادی مزمن ریه و گاه کورپولمونال است که این عارضه مستقل از مصرف تنباکو می‌باشد. این موضوع، در مطالعه حاضر مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعه به روش بررسی مقطعی بر روی ۲۲ بیمار دارای شکایت تنفسی که از ماده مخدر تدخینی استفاده می‌کردند و به درمانگاه ریه بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) دانشگاه علوم پزشکی ایران و درمانگاه ابوریحان سازمان تأمین اجتماعی تهران مراجعه کردند، انجام گرفت. بیماران مصرف کننده دخانیات و نیز کسانی که عامل زمینه‌ای شغلی و یا عامل مشخص دیگری برای ابتلا به بیماری انسدادی مزمن ریه داشتند، وارد مطالعه نشدند. با استفاده از برنامه SPSS 11.5 نتایج به دست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تعداد ۲۲ نفر بیمار با متوسط سنی ۵۴/۸ سال ($SD=16/31$) بررسی شدند. ۱۷ نفر (۷۷/۳٪) از سرفه، ۸ نفر (۳۶/۴٪) از تنگی نفس، ۷ نفر (۳۱/۸٪) از خس‌خس سینه و ۵ نفر (۲۲/۷٪) از خلط شکایت داشتند. متوسط درصد ظرفیت حیاتی با فشار (FVC) بیماران نسبت به میزان پیش‌بینی شده $SD=14/86$ ۷۸۵/۷٪، متوسط درصد حجم بازدمی با فشار در ثانیه اول (FEV_1) نسبت به میزان پیش‌بینی شده $SD=17/09$ ۷۵/۹۶٪، متوسط نسبت FEV_1/FVC $SD=12/36$ ۷۱/۲٪ بود. از ۲۲ بیمار مورد مطالعه، ۴ نفر (۱۸/۲٪) اسپیرومتری طبیعی، ۱۶ نفر (۷۲/۷٪) نمای انسدادی و ۲ نفر (۹/۱٪) نمای تحدیدی (Restrictive) داشتند. به این ترتیب از آن جایی که نمای اسپیرومتریک اغلب افراد مورد بررسی نمای انسدادی بوده و نیز در مطالعات بسیار محدودی که انجام شده است، بروز بیش‌تر بیماری‌های انسدادی مزمن ریوی (COPD) را در افراد معتاد به مواد مخدر تدخینی گزارش کرده‌اند، چنین می‌توان مطرح کرد که تدخین مواد مخدر می‌تواند در ایجاد بیماری انسدادی ریه نقش قابل توجهی داشته باشد.

دکتر سیدعلی جواد موسوی I

*دکتر مهدی یداله زاده II

دکتر مریم حسین‌نژاد یزدی III

دکتر سیدحسن عادل IV

کلیدواژه‌ها: ۱- ماده مخدر ۲- بیماری انسدادی مزمن ریه ۳- اسپیرومتری
۴- تدخین

تاریخ دریافت: ۸۳/۹/۱، تاریخ پذیرش: ۸۳/۱۰/۲۷

مقدمه

ماده مخدر (Opium) شامل مخلوطی از مواد شیمیایی مختلف است که از شیریه دانه گیاه خشخاش (Papaver Somniferum) به دست می‌آید. با تجزیه شیمیایی مواد مخدر می‌توان مواد اصلی آن را به دست آورد.^(۱) از اجزاء مهم این مواد مورفین و کدئین می‌باشند که مسئول اثرات تخفیف دهنده درد و اعتیاد آوری

ماده مخدر (Opium) شامل مخلوطی از مواد شیمیایی مختلف است که از شیریه دانه گیاه خشخاش (Papaver Somniferum) به دست می‌آید.

این مقاله در پنجمین کنگره بیماری‌های ریه و مراقبت‌های ویژه در تهران سال ۱۳۸۳ ارائه شده است.

(I) استادیار بیماری‌های ریه، دانشکده پزشکی، خیابان ستارخان، نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران.

(II) پزشک عمومی، کمیته پژوهشی - دانشجویی، دانشکده پزشکی، خیابان ستارخان، نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران. (*مؤلف مسئول)

(III) پزشک عمومی

(IV) متخصص داخلی و فوق تخصص ریه و مراقبت‌های ویژه